

Hørings svar fra Folldal kirkelige fellesråd.

Sak 4/2015, Folldal den 05.05.2015.

Folldal kirkelige fellesråd (FFR) legger til grunn at

- soknet er kirkens grunnleggende enhet og fortsatt må være en selvstendig juridisk enhet
- fellesorganene lokalt må følge kommunene for å ivareta lokalt engasjement og kirkeøkonomi
- det etableres felles arbeidsgiveransvar for alle medarbeiderne i soknet

1. Bør det gjøres endringer i fordelingen av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå? I så fall hvilke og hvorfor?

Svar: JA.

Soknet er grunnenheten i Den norske kirke. Kirkestrukturen må bygge opp under og styrke soknets mulighet til å tilsette medarbeidere, ta ansvar for økonomiforvaltning, virksomhet og strategisk utvikling. Å legge soknene under et nasjonalt rettssubjekt blir en helt feil vei å gå.

Skal vi beholde en folkekirke med engasjement, motivasjon og innsatsvilje må ansvar og myndighet ligge så tett på soknet som mulig.

Kommunereformen kan få konsekvenser for den kirkelige inndelingen. Dersom det som følge av reformen blir større kommuner, kan det være naturlig å se på sokne- og prostigrenser.

FFR slutter seg til Kirkerådets mindretallssyn slik det kommer til uttrykk i B: *«Et mindretall i Kirkerådet mener at oppgaver og myndighetsfordeling mellom de ulike nivå bør justeres slik at den lokale kirke styrkes.»*

2. Deler høringsinstansen Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikre en bred folkekirke?

Svar: JA.

FFR ønsker å opprettholde en to-delt finansiering mellom staten og kommunene. Den lokale kirke er avhengig av et godt og nært samarbeid med politisk styring i kommunen. Vi mener dagens finansieringsmodell bidrar til at lokalpolitikere kjenner ansvar og engasjement for kirken(e) i sin kommune. Flytter en ansvaret til bispedømmeråd, vil dialogen med lokal økonomimyndighet bli krevende og lokalt engasjement vil svekkes.

3. Dersom dagens finansieringsordning for Den norske kirke faller bort, hvilken ordning vil høringsinstansen gå inn for?

Svar:

FFR ønsker ikke en finansiering basert på medlemsavgift da dette etter all sannsynlighet vil føre til mange utmeldinger. Prinsipielt bør det ikke ligge økonomisk motivasjon til grunn for medlemskap i tros- og livssynssamfunn. Skal dagens finansiering endres må det i så fall bli en kombinasjon av statlig finansiering og en livssynsavgift som kreves inn over skatteseddelen.

Det bør også vurderes om ikke staten bør ta ansvar for en del oppgaver som i dag er avhengig av kommunal finansiering. Særlig gjelder dette kirkebygg som har vernestatus og som dermed er omfattet av kulturvernlovgivningen. Disse kirkebyggene tilhører den nasjonale kulturarven og har funksjoner som går ut over den enkelte menighets behov for kirke.

4. Hvordan kan kirkestrukturen forenkles for at knappe ressurser kan bli rasjonelt utnyttet?

Svar: Det vil være viktig at ikke forvaltningen blir for omfattende, jo flere nivåer jo mer byråkrati. Med fellesrådet som arbeidsgiver for alle tilsatte i soknet vil behovet for bispedømmeråd bli sterkt redusert. Lokalt, regionalt og nasjonalt nivå vil da være menighetsråd, fellesråd (e.l.) og kirkemøte.

FFR mener man ikke behøver et bispedømmeråd, men biskopen trenger en stab av kompetente medarbeidere som kan bidra til å styrke biskopens rolle, og være et kompetansesenter for både prester og andre ansatte.

Kirkemøtet – som i dag består av bispedømmerådene – bør ha en annen og mer representativ sammensetning. Denne må reflektere bredden i den lokalkirkelige strukturen og ikke – som i dag – være frikoblet soknets organer.

5. Har høringsinstansen synspunkter på kriteriene for soknestørrelse og sokneinndeling i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Selv om mange sokn i dag er små, er disse også garantien for at engasjementet omkring den lokale kirken holdes opp. Kirken vil trolig tape utallige dugnadstimer om det blir en storstilt sammenslåing av sokn, og tilhørigheten til kirken vil bli redusert.

6. Bør ordningen med to organer for soknet (menighetsråd og fellesråd) videreføres?

Svar: JA.

FFR mener fordelingen av oppgaver på soknets to organer har fungert bra. Ordningen gir også små sokn uten egne ansatte mulighet til å hente kompetanse fra fellesrådet sine ansatte.

7. Hvis ordningen videreføres: På hvilket nivå bør fellesorgan for flere sokn ligge (kommunenivå eller annet nivå, f.eks prostinivå eller bispedømmenivå)?

Svar: På kommunenivå eller på justert prostinivå, avhengig av hva som kommer ut av kommunereformen. Der det fortsatt blir små kommuner/fellessråd kan enkelte oppgaver løses i et samarbeid over fellesråds grensene. På lik linje med at det er en myte at norske kommuner er så små at de må slås sammen, er det en myte at fellesrådene blir mer robuste bare de blir større.

8. Hvis ordningen videreføres: Bør det gjøres endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og fellesråd?

Svar: Det kan være behov for en viss tydeliggjøring av ansvaret mellom menighetsråd og fellesråd, men i hovedsak bør oppgavefordelingen ligge fast.

9. Bør all virksomhet i soknet underlegges styrings- og ledelsesansvaret til soknets organer?

Svar: JA

Soknets organer bør få det samlede ansvar for virksomheten i soknet. Det følger av dette at kirken lokalt bør få det samlede ansvar for det lokalkirkelige personell, inkludert menighetsprestene.

10. Hvordan bør daglig ledelse for virksomheten i soknet organiseres?

Svar: FFR slutter seg til Kirkerådets flertall som sier: «*..all virksomhet i soknet bør inkluderes i styrings- og ledelsesansvaret for soknets organer. Det bør etableres ordninger for daglig ledelse som også inkluderer prestedtjenesten*».

Prestetjenestens selvstendighet må sikres bl.a. gjennom tjenesteordningen.

Den daglige ledelse som skal utøves i soknet handler om administrativ og økonomisk ledelse, arbeidsgivers styring, strategisk ledelse, faglig- og åndelig ledelse. Presten skal i sin tjeneste utøve et åndelig lederskap. Vi ser ingen grunn til at presten bør være daglig leder i soknet da det er andre oppgaver ho eller han skal ivareta som prest.

11. Hvilken rolle bør biskopen ha i en framtidig kirkeordning?

Svar:

FFR slutter seg til Kirkerådets mindretalls svar i pkt B som sier at «*biskopens tilsynsfunksjon bør utvikles og tydeliggjøres både overfor prester og andre vigslede medarbeidere, men biskopen bør ikke utøve arbeidsgiverfunksjoner overfor prestene*».

I en ny kirkeordning må arbeidsgiverfunksjonen legges så nært arbeidstakeren som mulig. Det vil styrke både prestedtjenesten og menighetsrådet for øvrig hvis alle som arbeider lokalt har felles arbeidsgiver.

FFR ønsker å styrke biskopens rolle ved å styrke tilsyns- og rådgivningsfunksjonen. Denne bør utvikles til mer tydelig å gjelde alle medarbeidere (unntatt ansatte i gravferdsforvaltningen) uavhengig av stillingskategori, og tilsynet bør i praksis også mer enn i dag utøves overfor de ulike kirkelige råds virksomhet.

Kommunene er godt kjent med tilsyn, flere instanser sørger for å etterse att lovverk, planverk og vedtak blir fulgt opp. Særlig gjelder dette fylkesmannen. Det er eksempel på at en kan ha stor innflytelse uten arbeidsgiveransvar.

12. Hvilke virkemidler bør biskopen ha for å kunne ivareta tilsynet på en god måte?

Svar:

Biskopen må kunne gi råd og veiledning, men også bindende pålegg vedrørende presters og andre tilsattes tjenesteutøvelse (jfr dagens Tjenesteordning for biskoper).

Biskopen må være den som ordinerer og vigsler til kirkelig tjeneste. Biskopen må også derfor ved avskjed, oppsigelse eller suspensjon permanent eller midlertidig kunne tilbakekalle de fullmakter som er gitt ved ordinasjon/vigsling.

Visitaser bør også i fremtiden være en av måtene biskopen utøver sitt tilsyn på.

13. Hvordan bør utpeking av biskoper skje i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

FFR mener det kan fortsette som i dag. Alternativt kan en se på om prosessene må være så omstendelige eller nærme seg en mer ordinær søkeprosess.

14. Bør bispedømmerådet opprettholdes som rådsorgan på bispedømmenivå, og hva skal i så fall være bispedømmerådets rolle i kirkestrukturen?

Svar: NEI.

FFR slutter seg til Kirkerådets mindretall, pkt B, og mener at bispedømmerådet ikke skal opprettholdes, og at oppgavene kan ivaretas av andre organer. Biskopen trenger imidlertid et sekretariat og andre støttefunksjoner.

15. Hvilke oppgaver bør i så fall legges til bispedømmerådet?

Svar: FFR sitt prinsipielle syn er at bispedømmerådet ikke opprettholdes.

16. Bør alle ansatte ha den samme arbeidsgiver og hvilket organ bør dette i så fall være?

Svar: JA.

Arbeidsgiveransvaret bør ligge på fellesrådsnivå for alle som arbeider i soknet.

Med en arbeidsgiver vil det være enklere med felles målfokus, planlegging, samarbeid og konflikthåndtering. I dag går det unødig store ressurser til dette pga. to arbeidsgiverlinjer.

Å legge arbeidsgiveransvaret for alle kirkelig tilsatte til bispedømmerådet eller et nasjonalt rettssubjekt, med delegasjon til instanser på soknenivå, ser FFR som en byråkratisk og fordyrende modell som bidrar til å svekke soknets selvstendige stilling.

Menighetens stilling bør styrkes i ny kirkeordning, ikke svekkes ved at oppgaver som skal løses for og i soknet plasseres i et organ frikoblet fra dette.

FFR slutter seg til Kirkerådets mindretall i pkt B som går inn for *at «arbeidsgiveransvaret for alle kirkelig tilsatte som arbeider i soknet legges til fellesrådet»*

17. I hvilken grad bør arbeidsgiverfunksjoner fordeles på de ulike organer? (Biskopen regnes i denne sammenheng som et organ)

Svar:

Fellesrådet må ivareta soknets arbeidsgiverfunksjoner. Det er vesentlig at arbeidsgiverfunksjonen forankres i soknet som rettssubjekt og at det er en rimelig grad av nærhet mellom den som utøver arbeidsgiverrollen og den som er arbeidstaker.

18. I hvilken grad bør det åpnes opp for lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret?

Svar:

FFR anbefaler at det fastsettes en hovedmodell som sikrer ryddige og forutsigbare rammer for de tilsatte. Innenfor hovedmodellen kan fleksible ordninger selvsagt etableres.

19. Hvordan bør man på best mulig måte ivareta særpreget til prestetjenesten og andre vigslede tjenester?

Svar:

Særpreget til den ordinerte/vigslede tjeneste springer ut av disse tjenestenes oppdrag og fullmakter gitt ved ordinasjon/vigsling. Særpreget ivaretas best ved at det gis tilstrekkelig tid til faglig fordypning og at det stilles krav til profesjonalitet i utøvelsen. For øvrig må alle forholde seg til den øvrige virksomheten, på lik linje med for eksempel leger innen helsetjenesten.

20. Har høringsinstansen synspunkter på Kirkemøtets rolle i kirken?

Svar:

Kirkemøtet er det sentrale rettssubjektet sitt øverste organ, og må derfor som i dag vedta retningslinjer som gjelder hele kirken. I tillegg bør kirkemøtet arbeide inn mot staten i budsjettspørsmål.

Kirkemøtet må være representativt for bredden av kirkelige organer. Når kirkemøtet treffer vedtak som har økonomiske konsekvenser for soknene (f.eks. innføring av ny salmebok, liturgireformen o.l.), må kirkemøtet gi soknene økonomi til å gjennomføre vedtaket.

21. Har høringsinstansen synspunkter på hvordan Kirkemøtet skal settes sammen?

Svar:

FFR mener det er helt nødvendig at kirkemøtets sammensetning endres. Sammensetningen må reflektere bredden og helheten i den kirkelige struktur på en helt annen måte enn i dag.

Valg til Kirkemøtet bør skje som direkte valg med bispedømmet som valgkrets. For å sikre kjønnsbalansen kan man vurdere om kommunelovens bestemmelser kan være tjenlige.

22. Har høringsinstansen synspunkter på Bispemøtets oppgaver og rolle i kirkeordningen, herunder til Kirkemøtet og Kirkerådet?

Svar: Bispemøtet bør være saksforbereder for Kirkemøtet i lære- og liturgisaker.

23. Har høringsinstansen synspunkter på spørsmålet om ledelse av biskopene?

Svar: FFR slutter seg til pkt 2 i Kirkerådets foreløpige vurdering: «For å ivareta biskopenes selvstendige rolle, bør Bispemøtets preses gis rollen å ivareta arbeidsgiverfunksjoner for de øvrige biskopene». For preses bør Kirkerådet ivareta arbeidsgiverfunksjonen. Biskopenes teologiske frihet må ivaretas.

24. Har høringsinstansen synspunkter på Kirkerådets funksjon og sammensetning?

Svar:

FFR mener Kirkerådet må ha representasjon fra alle bispedømmene samt preses. Samtidig er det viktig at Kirkerådet har en sammensetning av medlemmer med ulik teologisk ståsted.

25. Bør ordningen med en egen lærenemnd videreføres, og hvilken funksjon skal en slik nemd i så fall ha?

Svar:

Bispemøtet kan ta hånd om læresaker. For å sikre bred faglig kompetanse, kan Bispemøtet be om utredninger fra f.eks de teologiske lærestedene om ønskelig.

26. Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ansvaret for samisk kirkeliv skal ivaretas i en framtidig kirkeordning?

Svar:

FFR støtter Kirkerådets foreløpige vurdering.

27. Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ungdomsdemokratiet og Ungdommens kirkemøte skal ivaretas i en framtidig kirkeordning?

Svar:

Det kan være som i dag.